

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כד.

רבינו חננאל

וזהו איסור הבא מאליו. אבל איסור הבא מעצמו. פי' שנשבע וכלל דברים המתורקן עם האסורין לא מחייבין ליה בכי האי גונגא. ודייק נמי ריש לקיש דעיקרא דמגני בפחות מכבוד מדפטר בה ר' שמעון מקרבן כדתיב ר' שמעון אומר כל שהוא למכות לא אמרו כית אלא לקרבן. ור' יוחנן בנהל ביום הכפורים כדמקום לה למגני בכולל אמר לך ר' שמעון היינו טעמא דפטר דלית ליה איסור כולל כלל. דתיב ר' שמעון אומר האוכל נבלה ביום הכפורים פטור. פי' דלא אתי איסור יוה"כ חייל איסור נבלה. בשלמא לריש לקיש דמקום לה למתניין דמשכחת לה בין אם ישבע שלא יאכל פחות מכבוד נבלה ואכלה בין אם ישבע שיאכל פחות מכבוד נבלה ולא אכל בשתייהן חייב. (ולא אמרין דלאו שאין בו מעשה הוא.) דכין דאינו מטיב מרה שני בפחות מכבוד שבעה חיילא עליו. אלא לר' יוחנן בשלמא לאו משכחת לה אלא הן היכי משכחת לה ואמרין כדבא דאמר שבעה שלא אוכל ואכל עפר פטור. הכא כגון שנשבע שיאכל נבלה ועפר ולא אכל מגו דחיילא שבעה אעפר חיילא נמי אנבלה אפי'

באיסור הבא מעצמו לא אמר. וא"ת והא נמי איתא בהדיא במשנה דמיימי לקמן יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ד' מטאות ואסם אחד וקחשיב מוקדשין אע"ג דאיסור הבא מעצמו הוא וכן האוכל גיד הנשה של עולה וצ"פ גיד הנשה (תולין דף קה.) ויש לומר דהכא באיסור הבא מעצמו על עצמו קאמר דלא אמרין אכל מוקדשין שאסורין על כל העולם אמרי' ומ"מ פריך לקמן שפיר והרי הקדש דאיסור הבא מעצמו דכיון דלא איירי תנא באיסור הבא מעצמו לא ה"ל למינקט הקדש אע"ג דאסור על כל העולם: **האובל** נבייה ביום הכפורים פטור. מתוך פ"ה משמע דאיירי אפי' בנתנבלה צויה"כ וקשיא לנמ"ד ס"ג גיד הנשה (שם דף קא.) דבהמה בחייה לאו לאצרים עומדת חל איסור יוה"כ מחיים ואפי' לנמ"ד לאצרים עומדת כי מתה פקע איסור אצרי מן החי וחלו איסור נצילה ואיסור יוה"כ צבת אחת ור"ש מודה באיסור צת אחת ומיהו יש לומר דאיסור יוה"כ לא חייל לא מחיים ולא לאחר מיתה משום דלית ציה איסור עשה שאינה זכומה דכתיב (דברים יב) וזבחת ואלכלת מה שאתה וזבח אתה אוכל אכל מה שאי אתה וזבח לא ולריצב"א אין נראה פירוש זה דל"כ למ"ד לאו לאצרים עומדת היכי מני חייל איסור אצרי על עשה דשאניו וצוה וצ"פ גיד הנשה (שם) דלאמר כגון שנטרפה עם יציאת רובה דאיסור אצרי ואיסור חלב ואיסור טריפה בהדי הדדי קאחו והיכי חיילי כולם על איסור דשאניו וצוה דלפי' צמעי האס קיימא באיסור זה ומהאי טעמא תקשי נמי למ"ד לאצרים עומדת איסור אצרי מן החי היכי משכחת לה דלא קיימא לאצרים צמעי האס וז"ל היכי חייל על איסור שאניו וצוה אלא ודאי וזבחת לא אתא לאסור דכלאו הכי אסורה וקיימא צוה מחיים באיסור אצרי מן החי ולאחר מיתה באיסור נצילה אלא צא להמיר את האסור ופירש לך דצמעיטא שריא ולא צמעיטא אלא כדקיימא קיימא כמו (בבב"ב דף טו.) א תוצח ולא גיזה דלית ציה עשה אלא קאי באיסור לאו הראשון וצמעיטא מערב יוה"כ דוקא איירי: **א** הן היכי משכחת לה. דלפי' ע"י כולל נמי לא אמרי' דחיילא השבעה לצטל המנזה וקשה לריצב"א דתני צירושלמי שבעה שלא אוכל מנזה ואכל מנזה צילי פסח חייב אלמא דבאיסור כולל חיילא שבעה לצטל את המנזה ומיך דהכא דוקא לא חיילא שבעה משום שהזכיר נצילה ונשבע עליה לאוכלה אכל התם דלא מדכר פסח חיילא עליה שבעה ולפי זה משכחת הן אפי' צדברים האסורים כשאומר סתם שאוכל וקשיא לפי דקתני התם

באיסור הבא מאליו באיסור הבא על ידי עצמו לא אמרין בשלמא לריש לקיש משום הכי קא פטר רבי שמעון דתניא רבי שמעון אומר כל שהוא למכות ולא אמרו כותב אלא לקרבן אלא לרבי יוחנן מאי טעמא דרבי שמעון דפטר מידי הוא טעמא אלא משום איסור כולל רבי שמעון לטעמיה דלית ליה איסור כולל א דתניא רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביוה"כ פטור בשלמא לריש לקיש משכחת לה בלאו והן אלא לר' יוחנן בשלמא לאו משכחת לה אלא הן היכי משכחת לה אלא כדבא דאמר רבא א שבעה שלא אוכל ואכל עפר פטור אמר רב מרי אף אנן נמי תנינא קונם אשתי נהנית לי אם אכלתי היום ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים הרי אשתו אסורה לו הכי השתא התם כיון דמעיקרא אכל והדר אשתבע ליה חשובי

אין קרבן שבעה צא אלא א"כ אתה מוצא זה לאו והן דכתיב ויקרא הן להרע או להטיב דמשמע דבר וחילופו והאי מפרש שלא אוכל חתי שיעור נצילה משכחת לה נמי שבעה שאוכל חתי שיעור נצילה דלאו נשבע לצטל את המנזה הוא: אלא לר' יוחנן. דמוקי לה בשיעור שלם ומשום כולל ועל כרחק צמעיטא נצילות אוקומתא משום קשיא קיימא דרישא וסיפא: שבעה שלא אוכל משכחת דחיילא אע"פ שמושבע ועומד משום כולל: אלא הן שבעה שאוכל נצילות ושחוטות מי משכחת לה דחיילא אצילות ולצטל שבעה הר סיני: ה"ג אלא דרצב"א ולא גרס משכחת לה כדבא. והכי פירושה לא תשני לעיל קשיא דרישא וסיפא כאן צמעיטא כאן צמעיטא אלא כולה צמעיטא ואוכלין שאינן ראויין לאכילה דקתני רישא פטור כדבא מפרשא כגון עפר שאין ראוי לאכילה אכל נצילות ראיות לאכילה הן ואריה הוא דרבי עלייה ותו לא קשיא מדי לר' יוחנן דמשכחת לה בלאו והן אף בשיעור שלם דהא לא אוכל סתמא קאמר אס אכל נצילה חייב שהרי כלל צמעיטא דברים המותרים והאסורים ומיתקרי אסורים על ידי כולל והן משכחת לה דהא אוכל סתם קאמר ומקיים שבעתו צדברים המותרים ואס אכל חייב: אף אנן נמי תנינא. דנצילות ראיות לאכילה חשיב להו: הרי אשמו אסורה. אלמא אכילה היא: חשובי

(א) ע"י מחזיקי הי"ן מיגע כלן שצ"ב פי' רבינו צמ"ח דמכובות ומהה עליו ע"ש וע"י צמח"ס הרשב"א כלן

כל שהוא למכות. אכילה כל שהוא עובר בלאו (שעריה יח.) צל האיסורין, למטת צמעיטא (דע"ל כא.) ולא אמרו בכבוד. הלכה למשה מסיני, אלא לקרבן. לענין קרבן דסגנת כרת (שם) האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכת קדושים (שם) איסור הכפורים (כריתות כג.) שוגג פטור משכחת, דאין איסור יום הכפורים חל על איסור נצילה, ואס צו ביום המנבלה אפילו הכי אינה אסורה קודם יום הכפורים משום אכר מן החי (שם) ורבינו קדושין פ"ח ורבינו שם) דלא אמרין מנו דלתי יום הכפורים ואיסוף איסור לגבי שאר מיני, אסוף נמי לגבי נצילה, ור"ש לטעמיה דלאמר במסכת כריתות (כג.) דלפילו איסור תמור לא אתי וחיל על איסור קל (גורן ד.) הרי אשמו אסורה לו. שהרי אכל אוכלין (דע"ל כב.)

אין קרבן שבעה צא אלא א"כ אתה מוצא זה לאו והן דכתיב ויקרא הן להרע או להטיב דמשמע דבר וחילופו והאי מפרש שלא אוכל חתי שיעור נצילה משכחת לה נמי שבעה שאוכל חתי שיעור נצילה דלאו נשבע לצטל את המנזה הוא: אלא לר' יוחנן. דמוקי לה בשיעור שלם ומשום כולל ועל כרחק צמעיטא נצילות אוקומתא משום קשיא קיימא דרישא וסיפא: שבעה שלא אוכל משכחת דחיילא אע"פ שמושבע ועומד משום כולל: אלא הן שבעה שאוכל נצילות ושחוטות מי משכחת לה דחיילא אצילות ולצטל שבעה הר סיני: ה"ג אלא דרצב"א ולא גרס משכחת לה כדבא. והכי פירושה לא תשני לעיל קשיא דרישא וסיפא כאן צמעיטא כאן צמעיטא אלא כולה צמעיטא ואוכלין שאינן ראויין לאכילה דקתני רישא פטור כדבא מפרשא כגון עפר שאין ראוי לאכילה אכל נצילות ראיות לאכילה הן ואריה הוא דרבי עלייה ותו לא קשיא מדי לר' יוחנן דמשכחת לה בלאו והן אף בשיעור שלם דהא לא אוכל סתמא קאמר אס אכל נצילה חייב שהרי כלל צמעיטא דברים המותרים והאסורים ומיתקרי אסורים על ידי כולל והן משכחת לה דהא אוכל סתם קאמר ומקיים שבעתו צדברים המותרים ואס אכל חייב: אף אנן נמי תנינא. דנצילות ראיות לאכילה חשיב להו: הרי אשמו אסורה. אלמא אכילה היא: חשובי

(א) ונשילי כא: וש"נ, (ב) פסחים לו. מורד קדושין עו: (כריתות כג.) (א) ונשילי כב: (ד) לעיל כב: (ה) וזבחת כג"ל, (ו) ונשילי מוספת פסחים לו. ד"ה האוכל ומתן פילה סה. ד"ה בחוקת ומתן מולין לו. ד"ה השתא ועוד שם קב. ד"ה מה"ל (א) לון אכילה אפי' במסכתא ה"ה שלא לאכול עפר ואכל כג"ל,

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה אלא כדבא וכו' דלנלא גרסי משכחת: (ב) בא"ד וא"ת וכיון דנצילה סרחה היא:

גליון הש"ס
תוס' ד"ה אלא וכו' בחאנים השוקרים. כלשהם דקרא כתאנים השוערים אשר לא תאללנה מרוע (ירמיה טט):

מוסף רש"י

כל שהוא למכות. אכילה כל שהוא עובר בלאו (שעריה יח.) צל האיסורין, למטת צמעיטא (דע"ל כא.) ולא אמרו בכבוד. הלכה למשה מסיני, אלא לקרבן. לענין קרבן דסגנת כרת (שם) האוכל נבילה ביום הכפורים פטור. מכת קדושים (שם) איסור הכפורים (כריתות כג.) שוגג פטור משכחת, דאין איסור יום הכפורים חל על איסור נצילה, ואס צו ביום המנבלה אפילו הכי אינה אסורה קודם יום הכפורים משום אכר מן החי (שם) ורבינו קדושין פ"ח ורבינו שם) דלא אמרין מנו דלתי יום הכפורים ואיסוף איסור לגבי שאר מיני, אסוף נמי לגבי נצילה, ור"ש לטעמיה דלאמר במסכת כריתות (כג.) דלפילו איסור תמור לא אתי וחיל על איסור קל (גורן ד.) הרי אשמו אסורה לו. שהרי אכל אוכלין (דע"ל כב.)